

УДК 378,355

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.78.37>

Пауцук Ю. М., Каменцев Д. С., Пасічник С. М., Сергієнко Т. М.

ЩОДО ПРОБЛЕМ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Для реалізації євроінтеграційних прагнень України важливе значення у системі військової освіти Збройних Сил України надається покращенню якості мовної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів. Ключовою складовою частиною такої підготовки є підвищення ефективності вивчення майбутніми офіцерами англійської мови – домінуючої мови міжнародного спілкування. Наявні на практиці протиріччя між вимогами до володіння курсантами англійською мовою та недостатнім рівнем мовленнєвої компетенції значної кількості випускників вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України потребують покращення змісту мовної підготовки майбутніх українських офіцерів.

У статті на прикладі Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного розглянуто напрями удосконалення мовної підготовки курсантів Збройних Сил України. Досліджено основні проблемні питання з вивчення майбутніми українськими офіцерами англійської мови, їх головні причини та шляхи вирішення. За результатами аналізу передового досвіду організації мовної підготовки у вітчизняних та зарубіжних вищих військових навчальних закладах розроблено рекомендації щодо подальшого удосконалення мовної підготовки курсантів Збройних Сил України, підвищення їх мовленнєвої компетенції з англійської мови. Насамперед це стосується покращення науково-методичного та навчально-методичного забезпечення мовної підготовки курсантів; підвищення професійної компетентності науково-педагогічних працівників, що викладають англійську мову для майбутніх офіцерів; впровадження інноваційних форм навчання для мотивації навчальної діяльності курсантів.

Результати даного дослідження мають практичне значення для вдосконалення мовної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України та підвищення рівня їх мовленнєвої компетенції з англійської мови.

Ключові слова: курсант, майбутній офіцер, вищий військовий навчальний заклад, мовна підготовка, англійська мова, мовленнєва компетенція.

Останніми роками, в умовах протистояння збройній агресії Російської Федерації, значно розширилося та активізувалося військове співробітництво України з іншими країнами і, насамперед, із членами Північно-атлантичного Альянсу. Постійна участь Збройних Сил (ЗС) України в операціях з підтримання миру та безпеки, переорієнтація підготовки військ за стандартами НАТО, розширення міжнародних контактів потребують належного рівня володіння особовим складом іноземними мовами [1, с. 1]. Тому у системі військової освіти ЗС України важливе значення надається вивченню курсантами вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) англійської мови – домінуючої мови міжнародного спілкування.

Необхідність удосконалення мовної підготовки (МП) українських військовослужбовців обґрунтовано в «Основних засадах мовної підготовки особового складу у системі Міністерства оборони України» (далі – Основні засади) [1]. У цьому документі також визначено сучасну систему поглядів щодо підвищення ефективності вивчення ІМ у ЗС України, сформульовано стратегію дій. Завдання підвищення якості МП курсантів, досягнення майбутніми офіцерами відповідного професійного рівня володіння англійською мовою є вельми складними і потребують застосування інтегрованих підходів для розв'язання існуючих проблем. Важливо серед таких проблем виокремити основні, визначити їх головні причини та шляхи вирішення.

Проблемним питанням щодо реформування та удосконалення мовної підготовки курсантів ВВНЗ присвячено низку наукових публікацій, авторами яких є Канова Л. П. [2], Чирва А. В. [3], Щерба О. В. [4; 5], Єфімова О. М. [6; 7], Захарова Л. О. [8], Нечипорук Н. Л. [9], Ковальчук І. С. [10] та інші.

Так, Л. П. Канова [2] досліджує головні аспекти МП курсантів, визначає основні форми та методи навчання, аналізує методику формування професійної іншомовної компетентності майбутніх офіцерів. Особливу увагу приділяє самостійній роботі курсантів як одній з ключових форм навчання іноземної мови.

Науковець А. В. Чирва у роботі [3] визначає основні підходи щодо підвищення рівня мовної підготовки курсантів ВВНЗ, обґрунтовує шляхи підвищення ефективності викладання іноземних мов. Також пропозиції щодо вирішення проблемних питань для удосконалення МП майбутніх офіцерів, зокрема застосування інноваційних методик викладання англійської мови та впровадження інтенсивного методу вивчення ІМ у педагогічну діяльність, надає Щерба О. В. [4; 5].

О. М. Єфімова [6; 7] аналізує ключові питання покращення мовної підготовки майбутніх військових фахівців та спроможності мотиваційних ресурсів навчальної діяльності для підвищення мовленнєвих компетенцій курсантів, обґрунтовує актуальність використання творчих, інтерактивних, проєктивних та інноваційних методик.

Л. О. Захарова [8] та Н. Л. Нечипорук [9] розглядають основні аспекти мотивації мовної підготовки курсантів, визначають мотиваційні ресурси формування їх професійної іншомовної компетентності. Зокрема, у своєму дослідженні Л. О. Захарова особливу увагу приділяє основним чинникам, що фор-

мують мотивацію до вивчення англійської мови, здійснює їх кількісний і якісний аналіз. Крім того, нею окреслено можливі шляхи педагогічного впливу на формування мотивації з метою оптимізації навчання курсантів англійської мови.

У своїй науковій роботі І. С. Ковальчук [10] досліджує проблеми формування професійно-комунікативної компетентності курсантів, яка має забезпечувати можливість активного міжнародного спілкування майбутніх офіцерів в умовах їхньої професійної діяльності та є невід'ємним компонентом їх професійної компетентності.

Л. М. Семененко, І. О. Целіщев, М. О. Поливода [11] аналізують еволюцію методичних підходів викладання ІМ у ВВНЗ, визначають їх особливості та ефективність із використанням експертних методів.

Підсумовуючи вищенаведене, варто зазначити, що в складних умовах сьогодення, які насамперед пов'язані зі збройним конфліктом на сході України, практичне вирішення проблеми покращення якості МП курсантів, формування та підвищення їх мовленнєвих компетенцій з англійської мови є надзвичайно актуальним і одним із ключових напрямів військової освіти.

Мета статті – проаналізувати передовий досвід організації МП у ВВНЗ, дослідити основні проблемні питання вивчення майбутніми офіцерами англійської мови, розробити пропозиції для подальшого удосконалення МП курсантів і підвищення їх мовленнєвої компетенції з англійської мови.

Зміст МП військовослужбовців під час здобуття військової освіти у ВВНЗ передбачає реалізацію комплексу узгоджених між собою планувальних, організаційних, навчально-методичних і наукових заходів, спрямованих на опанування курсантами відповідного цільового рівня володіння іноземними мовами для забезпечення їх ефективного спілкування у військово-професійній сфері [1, с. 6; 7, с. 37; 10, с. 19–24]. Наявні на практиці протиріччя між сучасними об'єктивно високими вимогами до володіння майбутніми офіцерами англійською мовою та недостатнім рівнем мовленнєвої компетенції значної кількості випускників ВВНЗ потребують подальшого удосконалення змісту МП. Насамперед це стосується покращення науково-методичного та навчально-методичного забезпечення МП курсантів; підвищення професійної компетентності науково-педагогічних працівників (НПП); впровадження інноваційних форм навчання для мотивації навчальної діяльності курсантів [1, с. 8–12; 3, с. 202–207; 11, с. 2–6].

Згідно з Основними засадами головною метою вивчення курсантами англійської мови є розвиток і вдосконалення їх мовленнєвих вмінь та навичок у військово-професійній сфері відповідно до вимог мовного стандарту НАТО СТАНАГ 6001 [1, с. 6]. Одне із ключових завдань для ВВНЗ – до 2030 року забезпечити досягнення випускниками цільових рівнів МП не нижче стандартизованого мовленнєвого рівня СМР 2 [1, с. 13].

У цьому контексті необхідно враховувати низку важливих чинників, серед яких те, що на ефективність реалізації вищенаведеної мети значний вплив має вступний рівень володіння абітурієнтами англійською мовою. Оскільки існує чітко виражений зв'язок між структурою, змістом і обсягом МП та досягненням майбутніми офіцерами визначених цільових рівнів володіння ІМ. За результатами проведених наукових досліджень в Основних засадах визначено, що для опанування мовленнєвого рівня СМР 2 навчальні програми курсу МП мають передбачати обсяг не менше 500 академічних годин навчальних занять, якщо вступний рівень СМР 0, та 1000 годин – для вступного рівня СМР 1 [1, с. 34]. Вирішити вказану проблему пропонується за декількома напрямками. Перш за все, рекомендується ввести відповідні зміни у правила прийому до ВВНЗ щодо вимог вступного рівня володіння абітурієнтами англійською мовою не нижче СМР 1 або ж за певних умов не нижче СМР 0+ із визначених видів мовленнєвої діяльності. Також доцільним є визначення співвіднесення результатів сертифікатів ЗНО за шкалою стандартизованих мовленнєвих рівнів згідно з вимогами СТАНАГ 6001. Враховуючи різні підходи у розробленні вказаних систем оцінювання рівня володіння англійською мовою, це складне науково-практичне завдання, що потребує залучення відповідних експертів та значних ресурсів. Крім того, пропонується проведення обов'язкових вступних іспитів з іноземної (англійської) мови за вимогами СТАНАГ 6001 для відповідних категорій абітурієнтів.

Відповідно до Основних засад у рамках удосконалення науково-методичного забезпечення МП у ВВНЗ мають бути розроблені нові програми вивчення ІМ та здійснено на їх перехід до 2030 року. Для виконання даного завдання в Національній академії сухопутних військ (далі – Академія) було вивчено відповідні керівні документи та результати науково-практичних досліджень із зазначеної проблематики. Зокрема, були проаналізовані типові моделі організації МП у ВВНЗ України. Щоб урахувати міжпредметні зв'язки з іншими професійними дисциплінами, забезпечити професійне опанування курсантами ІМ, до формування вищенаведених програм за спеціалізацію курсантів були залучені фахові спеціалісти. Під час опрацювання вказаних програм особливу увагу було приділено формуванню їхнього лінгвістичного та психологічного змісту, розробленню належного методичного забезпечення вивченню ІМ [7, с. 37; 13, с. 2–6].

Сьогодні в Академії реалізується поступовий перехід на нові програми навчання ІМ із застосуванням різних моделей організації МП залежно від року навчання, рівня вищої освіти та форми здобуття освіти. Так, наприклад, для військових фахівців Академії 2020 року вступу, що навчаються за освітньо-професійними програмами підготовки першого рівня вищої освіти, сплановано курс МП (рис. 1), який містить:

1) курс загальної мовної підготовки, у межах якого вивчається обов'язкова (нормативна) навчальна дисципліна «Іноземна мова» (ІМ) обсягом 90 годин (з них 60 годин практичних занять);

2) курс спеціальної мовної підготовки, що включає дві варіативні складові частини: «Військово-спеціальна мовна підготовка» (ВСМП) або «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (ІМПС) обсягом 600 годин (з них 380 годин практичних занять).

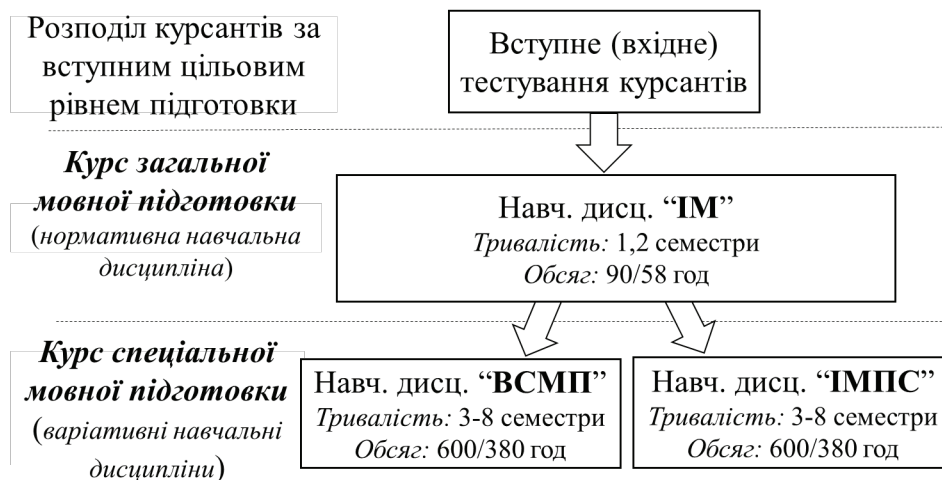

Рис. 1. Узагальнена схема організації мовної підготовки військових фахівців Національної академії сухопутних військ першого рівня вищої освіти

Порівняно з попередніми програмами основними відмінностями нових програм є збільшення обсягу МП до 690 годин, а також суттєві зміни у її змісті, що спрямовані на досягнення курсантами відповідного цільового рівня володіння англійською мовою.

Також у рамках удосконалення науково-методичного забезпечення МП курсантів в Академії розпочато розроблення відповідних навчально-методичних матеріалів, зокрема підручників та посібників із вивчення англійської мови. Дана робота виконується з урахуванням вимог законодавства, спеціальностей військових фахівців, специфіки їх підготовки. При цьому акцент зроблено на використанні автентичних матеріалів англійською мовою, включаючи керівні документи збройних сил країн-членів НАТО.

Одним із основних складових забезпечення належної якості МП курсантів є цілеспрямована педагогічна діяльність НПП, ефективність якої залежить від багатьох чинників. Серед них – рівень професійної та методичної підготовки НПП; врахування особистісних характеристик курсантів; гнучкість та варіативність у вивченні ІМ; створення режиму творчої діяльності курсантів; забезпечення адекватного мотиваційного підтексту навчання тощо [6, с. 125]. Результати проведених досліджень щодо еволюції методичних підходів викладання іноземних мов у ВВНЗ та порівняльного оцінювання їх ефективності свідчать про те, що неможливо збудувати дієву систему вивчення курсантами англійської мови за єдиним стандартизованим підходом до навчання з використанням методичних основ однобічного направлення [11, с. 1–7]. Також автори публікацій [3, с. 6; 7, с. 11] обґрунтовують необхідність відмови від уніфікованих моделей навчання, підтверджують важливість застосування професійно-рольового та ігрового спілкування курсантів [7, с. 38]. Тому для НПП важливим є вміння поєднувати різні сучасні технології навчання англійській мові, застосовувати творчі форми навчальної діяльності.

Відповідно це потребує належної професійної компетенції НПП, впровадження централізованої системи підвищення їх кваліфікації, насамперед із методики викладання іноземної мови [1, с. 5–11]. На сьогодні НПП повинні не тільки досконало володіти різними технологіями навчання ІМ, але і знати для кого, за яких умов та обмежень їх застосовувати, розуміти сенс і природу закономірностей, що покладені в основу цих технологій. Поза тим переважна більшість НПП мають «цивільну освіту» і не мають військового досвіду. Тому для ефективного викладання ними ІМ для курсантів надзвичайно важливо, щоб ці працівники мали певний мінімум знань про військову справу та професійну діяльність майбутніх офіцерів. За вказаним напрямом в Академії було оновлено зміст професійної та методичної підготовки НПП, що викладають англійську мову. Зокрема, було організовано проведення на постійній основі курсів підвищення кваліфікації НПП із залученням фахівців Академії, а також інших вітчизняних та іноземних науково-навчальних установ. Серед вказаних курсів у 2020 році в Академії варто виокремити проведення занять щодо вивчення військової справи на базі кафедри тактики та англійськомовний термінологічний курс із військової і миротворчої тематики.

Також для вивчення та поширення передового досвіду викладання англійської мови у ВВНЗ важливим є [1, с. 7–12; 12]:

1) продовження практики мовної та фахової підготовки НПП як в Україні, так і за кордоном за відповідними програмами НАТО та країн-партнерів, зокрема в рамках реалізації Програми НАТО «Удосконалення військової освіти» (DEEP) [13];

2) забезпечення регулярної участі представників ВВНЗ у міжнародних заходах із мовної підготовки військовослужбовців, обміну досвідом з організації навчання іноземних мовам.

Мовна підготовка курсантів не має обмежуватися тільки аудиторним навчанням, використанням тих чи інших організаційних форм. Так, наприклад, в Академії, крім традиційних факультативних курсів з англійської мови, по четвергах запроваджено практику діяльності гуртка «Speaking club» із залученням носіїв мови, щосуботи організовано проведення «Дня застосування англійської мови у повсякденній діяльності Академії («Command English Day»)). У рамках створення позааудиторного англомовного середовища, подолання «мовного бар'єру», так само пропонуються інші організаційні форми, зокрема використання англійської мови під час викладання окремих навчальних дисциплін, проведення курсантами обов'язкових періодичних інформаційних повідомлень (презентацій) тощо [1, с. 12].

Важливими напрямками вдосконалення МП курсантів, підвищення їхньої мовленнєвої компетенції з англійської мови також є [1, с. 5–12]:

1) подальше вдосконалення наукового та навчально-методичного забезпечення матеріально-технічного, ресурсного забезпечення МП курсантів, зокрема організація інтенсивного цільового використання мовних лабораторій, облаштування спеціалізованих класів самостійної МП курсантів;

2) розроблення аудиторних та позааудиторних мовних курсів із застосуванням різних форм дистанційного навчання, що базуються на новітніх інформаційно-комп'ютерних технологіях;

3) створення та впровадження системи централізованого інформаційного забезпечення самостійної МП курсантів із використанням інформаційних технологій тощо.

Висновки. Ключовою складовою частиною мовної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України є підвищення ефективності вивчення майбутніми офіцерами англійської мови – домінуючої мови міжнародного спілкування. Наявні на практиці протиріччя між вимогами до володіння курсантами англійською мовою та недостатнім рівнем мовленнєвої компетенції значної кількості випускників вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України потребують покращення змісту мовної підготовки майбутніх українських офіцерів.

У статті досліджено основні проблемні питання з вивчення майбутніми українськими офіцерами англійської мови, їх головні причини та шляхи вирішення. За результатами аналізу передового досвіду організації мовної підготовки у вітчизняних та зарубіжних вищих військових навчальних закладах розроблено рекомендації щодо подальшого удосконалення мовної підготовки курсантів Збройних Сил України, підвищення їх мовленнєвої компетенції з англійської мови. Насамперед це стосується покращення науково-методичного та навчально-методичного забезпечення мовної підготовки курсантів; підвищення професійної компетентності науково-педагогічних працівників, що викладають англійську мову для майбутніх офіцерів; впровадження інноваційних форм навчання для мотивації навчальної діяльності курсантів.

Використана література:

1. Основні засади мовної підготовки особового складу в системі Міністерства оборони України : вих. документ Міністерства оборони України № 1524/з/84 від 08.08.2019 р. 2019. 34 с.
2. Канова Л. П. Основні форми та методи навчання курсантів іноземної мови у вищому військовому навчальному закладі. *Вісник Житомирського державного університету*. Випуск 57. Філологічні науки. 2011. С. 154–157.
3. Чирва А. В. Удосконалення системи мовної підготовки та мовного тестування курсантів і слухачів вищих військових навчальних закладів. *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта*: Науковий збірник. 2008. С. 198–207
4. Щерба О. В., Желіско В. Ю. Інтенсивний метод вивчення іноземної мови у вищих військових навчальних закладах України: міф чи реальність? *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна» : збірник наукових праць. 2013. Вип. 60. С. 326–328.
5. Щерба О. В. Принципи структурування змісту навчального матеріалу з іноземної мови для курсантів Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. *Вісник Житомирського державного університету*. Випуск 4(70). Філологічні науки. 2013. С. 190–194.
6. Єфімова О. М. Удосконалення системи мовної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів. *Сучасні методи викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі* : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 5 квітня 2012 р. Київ : НТУУ «КПІ», 2012. С. 124–128.
7. Єфімова О. М. Підготовка курсантів до мовленнєвої взаємодії у професійно-діловій та соціокультурній сферах спілкування. *Сучасні тенденції викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі* : тези доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 29 квітня 2015 р. Київ : НТУУ «КПІ», 2015. С. 37–39.
8. Захарова Л. О., Черник П. П. Структура мотивації до вивчення англійської мови у курсантів вищих військово-навчальних закладів та шляхи її корекції. *Вісник Львівського університету*. Серія міжнародні відносини. 2012. Випуск 31. С. 350–359.
9. Нечипорук Н. Л., Супрунчук Ю. О. Мотивація як основа формування професійної мовної компетенції майбутніх розвідників ЗСУ. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Педагогічні науки. 2017. Вип. 3. С. 116–120.
10. Ковальчук І. С. Формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх офіцерів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у вищих військових навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Житомир, 2018. 142 с.
11. Семененко Л. М., Целіщев І. О., Поливода М. О. Основні методичні особливості еволюції викладання іноземних мов у вищих військових навчальних закладах (аналіз та оцінка їх ефективності в період 1950–2017 рр.). *Зібрання статей Військової Академії*. № 2(8). 2017. 9 с.
12. The NATO Lessons Learned Handbook. / NATO Joint Analysis and Lessons Learned Centre. Third Edition. Feb 2016. 81 p.
13. Defence Education Enhancement Programme (DEEP). Key facts and procedures. / North Atlantic Council. AC/340-N(2020)0092 (R). 15 June 2020. 17 p.

References:

1. Osnovni zasady movnoi pidgotovky osobovogo skladu v systemi Ministerstva obrony Ukrainy [The basic principles of language training of personnel in the system of the Ministry of Defense of Ukraine]. Vykhidnyi document Ministerstva obrony Ukrainy, 154/z/84, 8 serpnia 2019 r. [in Ukrainian]
2. Kanova, L.P. (2011). Osnovni formy ta metody navchannia kursantiv inozemnoi movy u vyshchomu viiskovomu navchalnomu zakladi [The basic forms and methods of teaching Foreign language to cadets in a higher military educational institution]. Visnyk Zhitomurskogo derzhavnogo instytutu, 57, 154–157 [in Ukrainian]
3. Chirva, A.V. (2008). Udoshkonalennia systemy movnoi pidgotovky testuvannia slukhachiv ta kursantiv vyshchych viiskovykh navchalnykh zakladiv [Improving of language training system and language testing of students and cadets in higher military educational institutions]. Ivan Ogienko I suchasna nauka ta osvita, 198–207 [in Ukrainian]
4. Shcherba, O.V., Zhelisko, B.Yu. (2013). Intensivnyi metod vyvchennia inozemnoi movy u vyshchych viiskovykh navchalnykh zakladah Ukrainy: mif chu realnist [Intensive method of learning a foreign language in higher military educational institutions of Ukraine: myth or reality?]. Naukovi zapysky Natsionalnogo universitetu «Ostrozka akademiya», seria «Filologichna», 60, 326–328 [in Ukrainian]
5. Shcherba, O.V. (2013). Pryntsypy strukturuvannia zmisty navchalnogo materialu z inozemnoi movy dlia kursantiv Akademii subonutnykh viisk imeni getmana Petra Sahaidachnogo [Principles of structuring the content of educational material in a foreign language for cadets of Hetman Petro Sahaidachnyi Army Academy.]. Visnyk Zhitomurskogo derzhavnogo instytutu, Filologichni nauky 4(70), 190–194 [in Ukrainian]
6. Yefimova, O.M. (2012). Udoshkonalennia systemy movnoi pidgotovky kursantiv vyshchych viiskovykh navchalnykh zakladiv «Suchasni metody vykladannia inozemnoi movy profesiinogo spriamuvannia u vyshchii shkoli» [Improving language training system of cadets of higher military educational institutions "Modern methods of teaching a foreign language for professional purposes in higher education"]. Kyiv, NTUU «KPI», 124–128 [in Ukrainian]
7. Yefimova, O.M. (2015). Pidgotovka kursantiv do movlenevoi vzaemodii u profesiino-dilovii ta sotsiokulturnykh sferah spilkuvannia [Preparation of cadets for linguistic interaction in professional-business and social-cultural spheres of communication]. Kyiv, NTUU «KPI», 37–39 [in Ukrainian]
8. Zakharova, L.O., Chernykh, P.P. (2012). Struktura motyvatsii do vyvchennia angliiskoi movy kursantiv vyshchych viiskovykh navchalnykh zakladiv ta shliahy ih korektsii [Structure of motivation to learn English for cadets of higher military educational institutions and ways of its correction]. Visnyk Lvivskogo universytetu, seria Mizhnarodni vidnosyny, 31, 350–359. [in Ukrainian]
9. Nechiporuk, N.L., Suprunchuk, Yu.O. (2017). Motyvatsia yak osnova formuvannia profesiinoy movnoi kompetentsii maibutnih rozvidnykiv ZSU [Motivation as a basis for forming of professional language proficiency for future intelligence officers of the Armed Forces of Ukraine]. Visnyk Zhitomurskogo derzhavnogo instytutu, Pedagogichni nauky 3, 116–120 [in Ukrainian]
10. Kovalchuk, I.S. (2018). Formuvannia profesiino-komunikativnoi kompetentsii maibutnih ofotseriv u protsesi vyvchennia humanitarnykh dysyplin u vyshchych viiskovykh navchalnykh zakladah [Forming of professional and communicative proficiency of future officers by means of humanitarian disciplines in higher military educational institutions]. (Abstract of PhD thesis). Zhitomyr [in Ukrainian]
11. Semenenko, L.M., Tselishchev, I.O., Polyvoda, M.O. (2017). Osnovni metodychni osoblyvosti evoliutsii vykladannia inozemnykh mov u vyshchych viiskovykh navchalnykh zakladah (analiz ta otsinka ih efektyvnosti v period 1950-2017r.) [The main methodological features of teaching foreign languages in higher military educational institutions (analysis and evaluation of their effectiveness in the period 1950-2017)]. Viiskova akademiya m. Odesa, № 2(8), 9. [in Ukrainian]
12. The NATO Lessons Learned Handbook. / NATO Joint Analysis and Lessons Learned Centre. Third Edition. – Feb 2016. 81 p.
13. Defence Education Enhancement Programme (DEEP). Key facts and procedures. / North Atlantic Council. AC/340-N(2020)0092 (R). 15 June 2020. 17 p.

Pashchuk Yu. M., Kamentsev D. S., Pasichnyk S. M., Serhiienko T. M. Problems of teaching English to cadets in high military education institutions

In order to implement Ukraine's intent for European integration it is important to improve the quality of cadets' English language training in the system of the Ukrainian higher military education. In practice, the contradictions between the required level of proficiency in English for future officers and insufficient English language skills of a considerable number of graduates from the Ukrainian higher military educational institutions require improving of cadets' language training. The aim of this article is to analyze the best practices of cadets' language training in the higher military education, to explore the main issues in the learning the Military English as a part of the Educational Program of the Ukrainian cadets, to develop proposals for further perfecting of future officers' language training and improving cadets' proficiency in English.

Based on the analysis of the best practices in cadets' language training, the ways of its further perfecting as well as improving the Ukrainian cadets' proficiency in English are proposed. The article considers the main aspects for perfecting scientific-methodical and educational-methodical support of cadets' language training: improving training and professional development for the academic staff; introducing of innovative forms of education to motivate the cadet's learning activities. The results of research have practical significance for perfecting of cadets' language training in the Ukrainian higher military educational institutions and improving future officers' proficiency in English.

The paper presents main directions for further research pertaining to studying and solving of problems with improvement of the English language training for the Ukrainian officers that attend foreign language courses and for doctoral students or Ph.D. candidates that study doctoral programs in the Ukrainian higher military educational institutions.

Key words: *cadet, future officer, higher military educational institution, language training, English; language proficiency.*